

Fiscaal profijtelijke overdracht van vermogen - door schenking of vererving

Mr. J. Zwagemaker
oktober 2011

Waarom schenken?

Het doodshemd heeft geen zakken

- Vermogensoverheveling
- Naar de volgende generatie(s)
- Met zo weinig mogelijk belastingheffing
- Welke belastingheffing?
 - Schenk- en erfbelasting, inkomstenbelasting, overdrachtsbelasting, etc
- Erf en schenkbelasting: meervoudige heffing

Waarom schenken?

Tarief schenk- en erfbelasting

- 2010: Van 28 naar 6 tarieven
- Tot 68% tot 31-12-2010: 'niet meer van deze tijd'

Verkrijging	Groep 1 (partners en kinderen)	Groep 1A (klein- kinderen)	Groep 2 (overige verkrijgers)
€ 0 - € 118.708	10%	18%	30%
€ 118.708 - hoger	20%	36%	40%

Schenken of nalaten?

Schenken is veel *leuker* dan nalaten

- Blijje gezichten kinderen / meegenieten
- Besparen op successierecht
 - Inspelen op 10 / 20 progressief tarief
 - Benutten vrijstellingen schenking

Waarom schenken?

Schenken is *voordeliger* dan nalaten

Nalaten of schenken € 100.000 aan kind van 25 jaar	
• Nalaten kost aan recht (in 2011)	€ 8.088
• Schenken in 10 jaar kost aan recht (9 x lage + 1 x hoge vrijstelling, € 50.000 p.m.)	€ 3.058
• Voordeel (62%)	€ 5.030 ☺
PM: rentenadeel eerdere betaling recht	

Waarom schenken?

Schenken is *voordeliger* dan nalaten

Nalaten of schenken € 1.000.000 aan kind van 25 jaar	
• Nalaten kost aan recht (in 2011)	€ 183.300
• Schenken in 10 jaar kost aan recht (9 x lage + 1 x hoge vrijstelling, € 50.000 p.m.)	€ 93.058
• Voordeel (49%)	€ 90.242
PM: rentenadeel eerdere betaling recht	

Schenken of nalaten?

Schenking is 'voorschot' op erfdeel

- Inbreng in nalatenschap?
 - Tot 2003: ja, tenzij ...
 - Vanaf 2003: neen, tenzij schenker/erflater dat bedingt
- Let op 180 dagen regeling Successiewet
 - Uitz.: schenking tot hoge vrijstelling van € 24.144 (2011)

Waarom schenken?

Is schenken leuker dan?

- Ze smijten mijn geld over de balk
 - Ferrari testarossa-syndroom
- Wie wil er financieel afhankelijk worden van zijn kinderen?
 - Je moet je niet uitkleden voor je naar bed gaat
 - Eén moeder kan beter 10 kinderen onderhouden, dan 10 kinderen één moeder

Schenkingsplan

Vermogen 'over' om te schenken?

- Hoe bepaal je of er vermogen 'over' is?
- Inkomensdoelstelling veiliggesteld?
 - Is er voldoende inkomen om leuk te kunnen (blijven) leven?

 Schenkingsplan

Vrijgesteld schenken

Vrijstellingen ouders – kind

Jaarlijks € 5.030 (2011)

- Kind = wettig-, geadopteerd-, erkend-, natuurlijk-, pleeg- en stiefkind, kind gezamenlijke voogdij
- Vrijstelling per kind, NIET per ouder
 - DGL ouders: samentellen
- Geen aangifte vereist
- Binnen 180 dagen voor †: fictieve vererving

Vrijgesteld schenken

Hoge vrijstellingen ouders – kind

- Jaarlijkse vrijstelling éénmalig verhoogd € 24.144 voor kind tussen 18 – 35 jaar
 - Dag waarop jarig, niet kalenderjaar
 - Eerder lenen, tussen 18 - 35 kwijtschelden
 - Schoonzoon / - dochter mag ook (resolutie Financiën 1984) *mits gehuwd* (geen dubbelteller!)
 - Vrijstelling cumuleert niet met jaarlijkse vrijstelling
- Binnen 180 dagen voor †: blijft vrije schenking

Vrijgesteld schenken

Hoge vrijstellingen ouders – kind

- Aangifte door begiftigde
 - Verzoek tot uitreiking binnen 2 weken na 2 maanden na kalenderjaar + expliciet beroep op vrijstelling
- Let op samenloop met OVB bij schenking vastgoed: verlies vrijstelling!
- Optimaliseer hoge vrijstelling
 - Voordeel 10% (besparing € 2.414) of 20% (€ 4.828)

Vrijgesteld schenken

Vrijstellingen

Alle vrijstellingen zijn voetvrijstelling

Vrijstellingen erfbelasting		Vrijstellingen schenkbelasting	
Partners	€ 603.600	Kinderen	€ 5.030
Kinderen en kleinkinderen	€ 19.114	18 - 27	€ 50.300 bij studie of aankoop eigen woning
Ouders	€ 45.270	Overigen	€ 2.012
Overigen	€ 2.012		

Vrijgesteld schenken

€ 26.150 huisgeld en € 24.150 speelgeld

Hoge vrijstelling schenken

- Van ouders naar kinderen
 - Eenmalig € 50.300 tot 35ste verjaardag
 - Voor aankoop eigen **woning** of studiekosten
 - Nadere voorwaarden in ministeriele regeling.
 - Notariële akte + opschortende voorwaarde aankoop huis + bestemming bedrag + schriftelijk aantonen aanwending
 - Ook voor kosten van onderhoud, verbetering, afkoop opstal of erfpacht, én aflossing EW-schuld

Inhaal: samenloop met hoge vrijstelling € 24.000 (2010): tot 35 jaar alsnog eenmalig € 26.300 voor eigen woning

Vrijgesteld schenken

Hoge vrijstellingen schenken

Eenmalig € 50.300 tot 35ste verjaardag

- Voor aankoop eigen woning of **studiekosten**
- Voor studiekosten: opleiding kost > € 20.000 per jaar
- Niet voor aflossing studieschuld!
- Nadere voorwaarden in ministeriele regeling.
 - Notariële akte + ontbindende voorwaarde binnen 2 jaar daaraan besteed + schriftelijk aantonen aanwending
- Geén inhaal !

Vrijgesteld schenken

Schenking on- en minvermogens

Vrijgesteld = 'verkrijging door iemand die niet in staat is zijn schulden te betalen, indien en voorzover het verkregene strekt om de begiftigde daartoe in staat te stellen'

Vereisten

- Maximum bedrag direct opeisbare schulden
- Begiftigde heeft per saldo negatief vermogen (na aftrek van alle schulden, ook niet direct opeisbare schulden)
- Begiftigde moet schuld aflossen; géén kwijtschelding

Vrijgesteld schenken

Schenking on- en minvermogens

Dochter, 26 jaar, net afgestudeerd
Goede toekomst in 't verschiet
IBG schuld € 13.000
Start eigen praktijk
Financiering: bezittingen -/- schulden = -/- € 30.000
Schuld IBG € 13.000
Pa en Ma willen financieel wel wat doen
Vrijgesteld te schenken € 30.000
Goede toekomstperspectieven PM: BNB 1978/321

Vrijgesteld schenken

Vrijstellingen ouders – kleinkind

- Vrijstelling per 2010 verlaagd tot € 2.012
- Koppeling vrijstelling kinderen / kleinkinderen

Vergeet uw kleinkinderen niet in uw testament

Schenken, maar wél herroepelijk

Eens gegeven, blijft – niet – gegeven

Herroepelijk = schenking onder ontbindende voorwaarde

- Bedingen bij schenking
- Wie kan herroepen? Schenker! Erfgenamen? Curator?
- Hoe te effectueren?
 - Mededeling aan begiftigde
 - Herroeping bij (notarieel) testament
 - Restitutie schenkbelasting

Herroepelijk schenken

Voordelen herroepelijkheid

- Beschermingsconstructie
 - Behoud zeggenschap
 - Bestedingsdoel stipuleren
 - Voorkomen financiële afhankelijkheid kinderen
 - Strafsanctie
- Alternatief / aanvulling uitsluitingsclausule
- Besparen schenkbelasting
 - Geschonken goed minder waard, terugdraaien

Herroepelijk schenken

Nadelen herroepelijkheid

- Vanuit schenker
 - Invordering bij niet meewerken kind ?
 - Combineren met bewind
- Vanuit begiftigde
 - Rechtsonzekerheid
 - Goederenrechtelijke aspecten: beperkte financieringsmogelijkheid

Herroepelijk schenken

Termijn herroepen

- Opnemen vervaltermijnen
 - Bij faillissement, surseance, overlijden schenker
 - Wanneer verkrijger 30 jaar wordt, studie afrondt etc.

Wanneer herroepen

- Wordt niets bepaald, altijd!
- In bepaalde situaties: Als je (niet) met PP trouwt, bij faillissement, etc.

Vorm van herroeping

- Herroepelijke schenking + herroeping zijn vormvrij!
- Advies: bij (notariële) akte

Herroepelijk schenken

Aanpassing per 2010

- Bestrijden herroepen schenking bij waardedaling / na dividenduitkering
- ➔ Teruggaaf schenkbelasting gekort
 - Rekening houden met voordeel tijdens bezitsperiode begiftigde
 - In ieder geval 4% (vruchtgebruik) per jaar
- Bij teruggaaf schenkbelasting: enkelvoudig 4% rente vergoeding

Schenken met bewind

Bewindstelling

- Schenker behoudt beheer
- Termijn normaliter maximaal 5 jaar
 - Verzoek begiftigde bij rechtbank, zelf in staat tot verantwoord beheer
 - Koppelen met herroepelijk schenken?
- Géén waardedrukkende factor voor schenk- en IB

Schuldig erkennen uit vrij

Schenking op papier

- Schenking vergt géén liquiditeiten
- Schenking (meestal) pas uitgevoerd na † schenker
 - >> Schenking ter zake des doods (art. 7:177 BW)
 - >> Notariële akte vereist (bewijskracht)
- Vordering - / schuldbetaling: box 3
- Rentebetaling verplicht! Bijschrijven = onvoldoende
- Fiscale valkuilen: artikel 9 en 10 SW

Schenken of nalaten

Privé-vermogen of ondernemingsvermogen

Nalaten Privé- of ondernemingsv

Erfbelasting over 1 mln.; één kind

Particulier vermogen	€ 184.305
Beleggingsvermogen in de BV	€ 384.305
AB heffing bij erflater kost	€ 250.000
Erfbelasting bij kind	€ 134.305
Ondernemingsvermogen in de BV	nihil
AB heffing in de verre toekomst	

Nalaten Privé- of ondernemingsv

Erfbelasting over 1 mln.; twee kinderen

Particulier vermogen	2 x € 500.000 kost 2 x € 84.305 =	€168.611
Beleggingsvermogen in de BV	€ 368.611	
AB heffing bij erflater kost	€ 250.000	
2 x € 375.000 kost 2 x € 59.305 =	€ 118.611	
Ondernemingsvermogen in de BV	nihil	
2 x € 500.000 kost niets		
AB heffing in de verre toekomst		

Overgang ondernemings Overdracht BV

Overgang ondernemings Overdracht BV

Senior
|
Holding

- Verkoopprijs akkoord?
- Verbreking fiscale eenheid; problemen?
- Financiering + rente-af trek?
- Vordering van 1 mln. op holding junior is beleggingsvermogen!

Senior overlijdt, stel junior enig erfgenaam

Senior: AB-heffing 25% van 1 mln =	€ 250.000
Junior: erfbelasting over € 750.000 =	€ 134.305
Totale belastingheffing	€ 384.305

Overgang ondernemings
Overdracht BV

vanAsselt
ACCOUNTANTS & BELASTINGADVISEURS SINCE 1942
Vindingsrij

Doorschuiffaciliteit bij AB-schenking
Per 1-1-2010 ingevoerd

Voorwaarden:

- BV drijft een onderneming
>> indien en voor zover ondernemingsvermogen
- Begiftigde is 36 maanden **werknemer** van BV
 - Of van een werkmaatschappij (art. 26d URIB)
 - Of via management vanuit 'eigen' BV
- Geen eisen aan werknemerschap

Combinatie met 100% vrijstelling BOF
>> Schenk € 1 mln belastingvrij aan uw kind !

Overgang ondernemings
Overdracht BV

vanAsselt
ACCOUNTANTS & BELASTINGADVISEURS SINCE 1942
Vindingsrij

Doorschuiffaciliteit bij overlijden
Ook beperkt tot ondernemingsvermogen!

Voorwaarden:

- BV drijft een onderneming
>> indien en voor zover ondernemingsvermogen
- Erfgenaam: wonend in Nederland + aandelen in privé

DGA met beleggings-BV / BV met beleggingsvermogen

- Bij overlijden direct 25% AB-heffing afrekenen
- Oplossing: upgraden of emigreren

Overgang onderneming

vanAsselt
ACCOUNTANTS & BELASTINGADVISEURS SINCE 1942
Vindingsrij

De BOF: drie gunstregelingen

- Vrijstelling verschil WEV onderneming en (hogere) liquidatiewaarde
- Vrijstelling van 100% tot € 1 mln / surplus 83%
- Uitstel van betaling

Overgang onderneming

vanAsselt
ACCOUNTANTS & BELASTINGADVISEURS SINCE 1942
Vindingsrij

Voorwaarden BOF

- Ondernemingsvermogen (in BV)
- Ondernemer / overdrager
 - Bij schenking: 5 jaar AB / 5 jaar IB-ondernemer
 - Bij overlijden: 1 jaar AB / 1 jaar IB-ondernemer
- Overnemer / voortzettingseis
 - Bij IB-onderneming: verkrijger moet 5 jaar wuo genieten
 - Bij BV: BV moet 5 jaar onderneming voortzetten + verkrijger moet 5 jaar aandelen behouden

Overgang ondernemings

vanAsselt
ACCOUNTANTS & BELASTINGADVISEURS SINCE 1942
Vindingsrij

Wat is ondernemingsvermogen?

- Activa / passiva ten dienste van bedrijfsvoering
- BOF >> marge: + 5 % aan beleggingsvermogen
- AB >> geen plafond van vrijstelling
- Bij holdingstructuur geconsolideerd bezien:
>> toerekening bezittingen / schulden werk-BV aan holding-BV (evenredig aan (soort) aandelenbezit)

Overgang onderneming
Overdracht BV

vanAsselt
ACCOUNTANTS & BELASTINGADVISEURS SINCE 1942
Vindingsrij

Van 75% naar 100% / 83%

- 100% bij 'totale waarde ondernemingsvermogen van de objectieve onderneming waarop verkrijging betrekking heeft' is niet meer dan € 1 mln.
- Bezien vanuit schenker / erflater
 - Buitenvennootschappelijk ondernemingsvermogen, mits onroerende zaken + TBS-vastgoed

Van één BV naar meer dan één BV ?

- Juridische splitsing: zakelijk belang!
- Anti-misbruik: vereiste bezitstermijn: 5 jaar / 1 jaar

Overgang ondernemingsvermogen

Vrij schenken of nalaten tot 1 mln.

- Schenk- of erfbelasting: surplus 83% vrij
- IB of AB- geen plafond bedrag!

En beleggingsvermogen dan?
In een BV

- 25% AB-heffing
- Schenk- of erfbelasting: 10% - 20%
- Geld uit BV halen: VPB + AB
- Heffing kan oplopen tot boven de 20%

Bedrijfsopvolging door verkoop bij leven ?

Overgang ondernemingsvermogen

Overdracht BV **BOF ≠ boedelvrijstelling**

AB-aandelen vererven, waarde € 1 mln.
Broers A en B erven ieder 50% = € 500.000

A: alle aandelen in BV X van € 1 mln. minus schuld aan broer B van € 500.000
B: onderbedelingsvordering op A van € 500.000

A: Faciliteit: 100% van € 1 mln. **Verkrijging te klein Jammer ...**

B: Geen vrijstelling, wél uitstel onderbedelingsvordering **Gewenste gelijke verkrijging: bruto of netto ? Testament aanpassen !**

Een BOF-voorbeeld

Senior: DGA sinds 2008 van Holding-BV met werk-BV; waarde € 600.000, sec ondernemingsvermogen
Junior is 14 jaar oud; geplande bedrijfsoverdracht ??

- Kind 3 jaar op de payroll van holding of werk-BV
- Na 3 jaar; kind slaagt voor VWO >> DGA schenkt hem (*herroepelijk*) aandelen holding
- Bij senior AB-heffing doorschuiven, bij junior geen schenkbelasting mits...
- Sr blijft directeur / enig machthebber in BV
 - Stemovk / certificering aandelen / Einde fictiefloot + TBS
- Na zo'n 5 jaar: zoon / dochter is 22/23 en studeert af

Een BOF-voorbeeld

Junior voldoet aan voorwaarden voor BOF: definitief geen schenkbelasting!

Twee opties

- Junior gaat de zaak in
 - Benoeming als directeur van de Bv
- Junior gaat NIET de zaak in
 - Na x jaar verkoop werk-BV

Bedrijfsopvolging zonder enige belastingheffing

Vermogensoverheveling zonder enige belastingheffing
Aanpak wegwerken AB junior?

Na de bedrijfsopvolging

Ondernemingsvermogen

Beleggingsvermogen omzetten naar OV
Mogelijkheden?

- ❖ 5% participaties kopen (dvn)
- ❖ Investeren in onderneming van junior
- ❖ Bedrijfsoverdracht deels terugdraaien

EINDE

